

LÊ-NIN

TOÀN TẬP

NHỮNG KẺ ÁP BỨC CÁC HỘI ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG
VÀ NHỮNG AN-NI-BAN CỦA PHÁI TỰ DO

VẤN ĐỀ RUỘNG ĐẤT
VÀ "NHỮNG KẺ PHÊ PHÁN MÁC"

ĐIỂM QUA TÌNH HÌNH TRONG NƯỚC

BƯỚC ĐẦU CỦA NHỮNG CUỘC BIỂU TÌNH

CHỦ NGHĨA VÔ CHÍNH PHỦ
VÀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

5

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

5

Tháng Năm - tháng Chạp 1901

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác — Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác — Lê-nin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác — Lê-nin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vlađimia Ilích Lê-nin (22-4-1870 — 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý *V. I. Lê-nin - Toàn tập* gồm 55 tập và 2 tập Tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lê-nin - Toàn tập*, tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* *

*

Tập 5 của Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* bao gồm các tác phẩm của Lênin viết vào giai đoạn từ tháng Năm đến tháng Chạp năm 1901. Đặc điểm lớn nhất của xã hội Nga thời kỳ này là chịu tác động mạnh của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới, làm bùng nổ phong trào cách mạng chống lại chế độ Nga hoàng, thổi bùng khí thế cách mạng của nông dân, công nhân, trí thức và cả những người dân chủ xã hội đòi hỏi cấp bách phải xây dựng một Đảng cộng sản để lãnh đạo.

Nội dung chủ yếu của tập này, trình bày 23 tác phẩm chính của V. I. Lê-nin viết trong thời gian này nói về xây dựng Đảng mácxít, vạch trần quan điểm cơ hội xét lại của phái kinh tế, bảo vệ chủ nghĩa Mác, bảo vệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, phát triển lý luận Mácxít, về cách mạng ruộng đất, kịch liệt đấu tranh với bọn vô chính phủ, định ra sách lược với phái tự do và quan trọng là chỉ ra triển vọng tươi sáng cho phong trào cách mạng Nga.

Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuốn sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lê-nin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lê-nin; Chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 3 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 5 trong V. I. Lê-nin Toàn tập gồm những tác phẩm của Lê-nin viết vào thời kỳ từ tháng Năm đến tháng Chạp 1901.

Đặc điểm của tình hình thời kỳ này ở nước Nga là việc đẩy mạnh phong trào cách mạng chống lại chế độ Nga hoàng và tất cả những tàn tích của chế độ nông nô đã kìm hãm sự phát triển về kinh tế và chính trị của đất nước. Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới bùng nổ lúc đó cũng cuốn luôn theo cả nước Nga. Do đặc điểm của nền kinh tế nước Nga là chủ nghĩa tư bản phát triển mạnh mẽ bên cạnh rất nhiều tàn tích của chế độ nông nô, cho nên những hậu quả của cuộc khủng hoảng đó, — cuộc khủng hoảng xảy ra đúng vào lúc mất mùa và đói kém ở nhiều tỉnh, — biểu hiện ra hết sức rõ rệt. Những xí nghiệp cỡ trung bình và cỡ nhỏ thì bị chèn ép và phá sản. Nền công nghiệp được tập trung mạnh hơn, những tổ chức độc quyền của bọn tư bản bắt đầu xuất hiện. Chủ nghĩa tư bản ở nước Nga trở thành chủ nghĩa đế quốc.

Cuộc khủng hoảng đó đã tăng cường khí thế cách mạng trong quần chúng nhân dân và làm gay gắt thêm cuộc đấu tranh giai cấp. Những cuộc đấu tranh của công nhân ngày càng có tính chất quần chúng và chính trị. Từ những cuộc bãi công kinh tế và đấu tranh đòi cải thiện điều kiện lao động và sinh hoạt, công nhân đã chuyển sang công khai đấu tranh chính trị chống lại chế độ Nga hoàng, chuyển sang bãi

công và biểu tình chính trị. Phong trào công nhân được nâng lên một mức cao hơn.

Do ảnh hưởng cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân mà cuộc đấu tranh giai cấp ở nông thôn cũng trở nên gay gắt. Những đợt nổi dậy và những cuộc đấu tranh của nông dân chống lại bọn địa chủ ngày càng dồn dập và càng có tính chất quần chúng. Phong trào sinh viên được đẩy mạnh, phong trào hội đồng địa phương và phong trào chủ nghĩa tự do trở nên sôi nổi. Cách mạng ở nước Nga chín muồi.

Thời kỳ đó, phong trào dân chủ-xã hội cũng đã có quy mô to lớn. Các ban chấp hành và các nhóm hoạt động đã xuất hiện trong nhiều thành phố lớn (Pê-téc-bua, Mát-xcơ-va, Tu-la, I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xcơ, Ô-đét-xa, Khác-cốp, Baku, Ti-phlít và các thành phố khác). Nhưng tất cả những tổ chức ấy chưa gắn bó với nhau và còn đi chậm hơn so với cao trào tự phát của quần chúng. Điều thiết yếu lúc đó là phải thống nhất được tất cả các lực lượng dân chủ-xã hội cách mạng, mở rộng cuộc đấu tranh với lẽ lối hoạt động thủ công, với những tư tưởng dao động, với "chủ nghĩa kinh tế". Nhiệm vụ phải xây dựng một đảng vô sản có khả năng lãnh đạo cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân trong cuộc cách mạng sắp tới được đặt ra trước những người dân chủ-xã hội một cách ngày càng khẩn thiết.

Nội dung chủ yếu của tập này là những tác phẩm phát triển hơn nữa tư tưởng mà Lê-nin đã đề ra về việc xây dựng một đảng công nhân mác-xít tập trung và có tính chiến đấu ở Nga, về việc thảo ra những nguyên tắc về cơ cấu tổ chức của đảng, vạch ra cương lĩnh, đường lối và sách lược của đảng trong những điều kiện cách mạng đang tới gần. Những tác phẩm đó phản ánh cuộc đấu tranh của V.I.Lê-nin chống lại "phái kinh tế" và bọn xét lại, bảo vệ lý luận cách mạng của chủ nghĩa Mác; phản ánh hoạt động của Lê-nin nhằm đoàn kết đảng dân chủ-xã hội cách mạng và lãnh đạo phong trào cách mạng nước Nga.

Mở đầu tập này là bài báo "Bắt đầu từ đâu?" đăng trong số 4 báo "Tia lửa" vào tháng Năm 1901, trong đó Lê-nin giải thích rõ những nhiệm vụ quan trọng bậc nhất của đảng dân chủ-xã hội, trình bày kế hoạch xây dựng một đảng mác-xít toàn Nga. Lê-nin cho rằng trong những điều kiện của chế độ chuyên chế và bị cảnh sát truy nã thì khâu cơ bản — mà phải bắt đầu từ đó để xây dựng đảng — là ra một tờ báo mác-xít bất hợp pháp toàn Nga. Người viết: "Theo ý chúng tôi thì điểm xuất phát của hoạt động, bước thực tiễn đầu tiên để tiến tới thành lập cái tổ chức mong muốn, và cuối cùng, sợi dây chính mà nếu nắm được nó thì chúng ta sẽ có thể không ngừng phát triển, củng cố và mở rộng tổ chức ấy, — phải là việc thành lập tờ báo chính trị toàn Nga" (xem tập này, tr. 10).

Bài báo đó nêu lên ý nghĩa quan trọng của tờ báo trong việc tổ chức và tiến hành công tác tuyên truyền, cổ động có hệ thống, mang tính nguyên tắc và toàn diện, trong việc tổ chức công tác của đảng dân chủ-xã hội về mặt giáo dục chính trị, giáo dục tư tưởng và tổ chức quần chúng. Lê-nin chỉ ra rằng tờ báo không những phải trở thành người tuyên truyền tập thể và người cổ động tập thể, mà còn phải là người tổ chức tập thể. Người đặc biệt nhấn mạnh vai trò của tờ báo là một công cụ chủ yếu để đoàn kết các ban chấp hành của đảng dân chủ-xã hội về mặt tư tưởng và tổ chức. Mạng lưới thông tin viên địa phương được lập ra xung quanh tờ báo nhằm mục đích cung cấp tin và bài cho tờ báo và phân phát tờ báo đó ở địa phương, "sẽ là cái khung của chính cái tổ chức mà chúng ta cần có, — Lê-nin viết, — tức là một tổ chức khá lớn để có thể bao trùm được toàn quốc; khá rộng rãi và bao gồm được nhiều mặt để có thể tiến hành một sự phân công chặt chẽ và tỉ mỉ; khá vững chắc để có thể kiên trì không ngừng tiến hành công tác của mình trong mọi hoàn cảnh, trong mọi "bước ngoặt" và trước mọi sự bất ngờ; khá mềm dẻo để có thể, một mặt thì tránh